

במדינה

כרמיאל

לייחוד

או

לדרו?

רגע לראותו סוסע בווד לעבר הדלת ה-
מוארת של בית-הנתיבות. "לירושלים! אמר
לנהג של המכונית האפורה. "מהר!"

ביקור-פתע בכותר

יוני היה עייף. עייף מאוד. למעלה
מ-36 שעות לא ישן. גם התנומה ש-
הוא קיחה לחטוף במטוס אבדה לו, בגלל
העיתונאי ההוא. ואחרי הטיסה הזאת —
חמש שעות רצופות עם אשכול. חמש שעות
של שאלות, וחיטוטים, ושיקולים, והיסוסים.
ומה דעתך על זה, ומה יקרה אם, ואם לא.
עכשיו היה סחוט לגמרי. חש כאילו הוא
מלא צמר-גפן, או צרפל דביק, צעדי, בי-
דתו אל המכונית הרשמית הגדולה, היו
כשל זקן. סימן של עייפות עליונה, שכן
למרות שנותיו, נשא את עצמו תמיד כגבר
צעיר מלא-און. "הביתה", אמר לנהג.
המרחק מביתו של ראש-הממשלה לביתו,
הוא קצר מאוד. בדרך-כלל העדיף לעשותו
ברגל. אבל לא הלילה. הלילה? בעצם כבר
בוקר, שם, ממזרח, כבר האדומו השמים.
המזרח. ירושלים המזרחית. העיר העתיקה.
"סע לעיר העתיקה", הורה לפתע לנהג.
"לכותל, דרך שער יפו. סע לאט."

מאז שיחרור העיר העתיקה, ביוני של
השנה שעברה, הוא שרוי בחלום האכזבים
העתיקות. רחוב ממילא, שער יפו עם המיד-
ראות החדשות של טדי קולק, רחוב האר-
מנים. הוא עצם לרגע את עיניו. שירה
אינסופית של חיות עלתה כנגדו. משמאלו
— הרובע היהודי. לא כמו שהוא עומד
עכשיו, על בתי המשוחזרים המשונים. של-
טיו המבהיקים בדימוי השחר.
ושם, מעל לקו החורבות — כיפת-הסלע.
שחורה בצד אחד, ומוקפת הילה לזההת
ממזרח. עיניים חומות, גדולות ועצובות.
עיניו של המלך חוסיין. מדבר בשקט —
אבל עיניו קרועות, טובעות בגעגועים למר-
אה הנה.

לפתע — הכותל. מבט אחד, צביטה אחת
בלב. על מה? על זכרונות העבר? על ה-
מראה המשונה, הבלתי-קדוש שהוא לובש
כעשיו? "הביתה", הורה לנהג. "מהר."
כתשע בבוקר הוא צריך להשתתף ב-
ישיבה המיוחדת, שתדון בכל מה שהוא
מסר הלילה לאשכול.

פגישה עם המרץ

רבותי, אני לא יודע מה יצא מכל
המהלך הזה, אבל ברור שאנחנו צרי-
כים להמשיך. גיוני חזר אתמול בלילה
מפגישה עם המלך חוסיין. ביקשתי ממנו
למסור דו"ח על המגעים."

גיוני ניגב את משקפיו, הניח אותם
בקפידה על אפו, ופתח: "למעשה, לא חל
שום שינוי מהותי בעמדה של שליטי
ירדן. המלך עדיין מבקש להבהרות לי-
גבי שבע הנקודות. מסרתי לו את ה-
החלטה, כי בינתיים אנו מוכנים לקבוע רק
את שבעת הנושאים, שבדעתנו להעלות לי-
המלך חוסיין."

ושינוי פוסט ו.ו.סי.מס."

מו"מ עם ירדן-בתהליך של התחלה "חוסיין יתעלם מהתנגדות נאצר"

דיון. רק אם יקבל את סדר-היום הזה —
בתוספת נושאים שהוא ירצה להעלות —
ניתן להגיע לשלב הבא, של קביעת שיחה
ראשונה בה יוחלפו דיעות מהותיות.

תגובת אל-ריפאעי הייתה שלילית לחלו-
טין. הוא אפילו התערב בדברי ואמר שהוא
לא רואה כל סימן של רצון להתקדמות
מצידו. אבל ד"ר יארינג הזויר את השיחה
לפסים קונסטרוקטיביים, ואמר שכיוון ש-
מדובר בסך הכל בשיחות בלתי-פורמליות,
שכל כוונתן לקבוע את מיסגרת שיחות-
הגישוש — שגם הן תהיינה בלתי-פורמל-
ליות — יש לראות בהצעה הישראלית, כי
שלב זה, כמספקת להנחה סבירה שיש להמ-
שיך לקראת השלב הבא.

"המלך שאל מי יבוא לשיחה איתו, כי-
מיקרה שיוסכם על קיום שיחה כזאת. אמר-
תי לו שכנראה יהיה זה ראש-הממשלה.
הוא השיב שהיה מעדיף לנהל את השיחות
עם שר-הביטחון, ואם הדבר לא ניתן, משע-
מים השמורים עם ממשלת-ישראל, אזי רצוי
שנאגל דיון יתחלה אל ראש-הממשלה.
השבתי כי אביא את המישאלה לממשלה.
"לפי החלטת הממשלה מישיבתה הקודמת,

בין הניירות היו כמה קיטעי-עיתונות של
אותו בוקר, שדיווחו על נאום דיון בהיכל
התרבות. המזכיר העיף מבט נוסף בכותרות,
ואמר לעצמו: "הזקן יקפוז לשמים כש-
יקרא זאת. חבלה — פשוט מאוד חבלה."
הוא ידע על הוויכוח בין אשכול לדיון,
בו דרש שר-הביטחון לגלות לאורחי-המדי-
נה מה קורה מאחורי הקלעים, ואת תשו-
בתו של אשכול: "זאת תהיה חבלה. זה
ישים קץ לשיחות לפני שבכלל יתחילו!"
גו, זה עניינם הם, חשב, ודפק בולת.
המזכיר הראשון היה מלונדון. נשלח בי-
צופן ופוענת. גיוני הודיע שהוא חוזר
הלילה לתל-אביב, שאשכול יתכונן לנסוע.
"מחר נפתח מושב-החורף של הכנסת",
הזכיר המזכיר לראש הממשלה. "מה לומר
לאלה שישאלו עליך?"

"תפיק כבר היום שאני צרוד. מצונן. לא
יכול לדבר."
סיף: "יגאל יענה להצעת איה-אמון."

אין מה להציע

הכל היה מוכן: האור הירוק מגיוני
בלונדון, האליבי לציבור הישראלי, ה-
מטוס המיוחד של אל-נע, סידורי הביטחות,
אבל שאלה אחת נותרה עדיין ללא מע-
נה: מה לומר לחוסיין? האם אפשר להע-
לות הצעה ממשית, שתזוין את הכרור סוף-
סוף קדימה?

הפיתוי היה גדול — להיות האיש שעל
שמו תירשם הוכות הגדולה של הבאת
השלום! אבל עם כל המסע שבמחשבה זו
— לא הישלה ראש-הממשלה את עצמו.
לבטיו הישרו אווירה של מתוחות ועצ-
בנות על כל מי שידע את הסוד שמאחריהם.
פעמיים ניגש אחד משומרי-הראש אל המז-
כיר, ובפיו השאלה: "גו, נוסעים?"
פעמיים השיב המזכיר, במלוא הכנות:
"אני עוד לא יודע. שוקלים." בפעם הש-
לישית נידמה היה לו שהוא יכול להתנבא:
"אני חושב שלא נוסעים. פשוט אין לנו
מה להציע לחוסיין. או על כל פנים מה
שמוכנים להציע לו — הוא לא יוכל לקבל.
או למה לעשות רוח סתם?"

הצטננות

דיפרומאטית

רדיעה קטנה, שיצאה בבילוטין היומי
של לישכת העיתונות הממשלתית, אמרה:
"ראש הממשלה מר לוי אשכול נקח בהצ-
טננות קלה, ורופאיו ציוו עליו להישאר מס-
פר ימים בביתו."

אבל התולה הגדול התנהג במלוא המרץ
הרגיל שלו. כל הפגישה שבקבעו קודם
לכן בוטלו, ואיש לא הורשה להיכנס אליו.
רק מזכירו המדיני הביא לו את השרדים
והדו"חות החיוניים, כדי שיוכל לנהל את
ענייני-המדינה תחרי-השינה שלו.

כאשר הפקיעה ממשלת-ישראל חלק מ-
קרקעות ערביי-הגליל כדי להקים את כרמי-
אל, הייתה המטרה המוצהרת: ייחוד הגליל.
החודש, נודע על מאמציהם של משרד-
הקליטה ושל סגן-ראש-הממשלה יגאל אלון
שפנו לצוות מקימי כרמיאל בבקשה: לאפ-
שר לשורה של דרוזים צעירים, שסיימו את
שירותם בצה"ל, להשתקע אף הם בעיר-
הגליל המוקמת.

מהו יחסם של תושבי-המקום לבואם ה-
אפשרי של הדרוזים? זאת ביקש לבדוק
מישאל-יוטא של העולם הזה, שגערך השבוע
בכרמיאל — שעה שבמשרד צוות מקימי-
כרמיאל עדיין דנים בקדחתנות בבקשתו ה-
מביכה של יגאל אלון.

סכין בנב. "אנחנו המייסדים לא רצינו
שכרמיאל תהיה שלומי או הצור שנייה. לי-
כן התנגדנו ליישוב עולים חדשים. וכעת
דרוזים? באנו לייחד את הגליל ולא לדרוז
אותו!" קבע פופצ'ו, ראש קבוצת-הכדורגל
של כרמיאל.
לעומתו, טוען לגדא מוני (17), פועל,
גינגי העובד בתעשייה, לאחר לבטים:
"אני בעד איכוס כרמיאל מה שיותר מהר.
לא משנה אם בדרוזים או ביהודים."
מתנגד יצחק עטייה (26), בלי מקום-עבו-
דה קבוע, נשוי: "דרוזים? כמה שהיום הם
איתנו מהר יכולים לתקוע לנו סכין בגב.
וגם אין כאן עבודה ליהודים — מה עוד
רוצים להוסיף דרוזים?"
מתנגד לדעתו סטרול ספל (30), בעל-
מסעה ועסקו הוא מקום-מיפגש מרכזי
במקום: "דווקא טוב! זה יוסיף לי קליני-
טיים!"

"ערבי מדוכדך". אולם בעל חנות-
הפריחים שממול, יוסף שוחט (29), מוותר
על הקלינטורה הדרוזית — אולי משום
שאינם נוהגים לקנות פרחים: "כל הכבוד
לדרוזים. עוזרים למדינה. אבל לדעתי אין
להם מקום בכרמיאל." הוא טוען.

מתעורבת צעירה, שמסרבת למסור את
שמה בקול רם: "מה? בשביל הצבא הם
טובים ובשביל כרמיאל לא?"
מגיב ומסביר שוחט: "הם לא ירגישו פה
טוב, בדיוק כפי שהרגשנו בחו"ל. מה אע-
שה אם הילד שלי יריב איתם, יום אחד,
ויגיד לבן שלהם: 'ערבי מלוכלך?'
והוא מסכם: "שיתנו להם את הכל —
אבל רק בכפרים שלהם!"

"בעיות עצומות". אבל זוהי, כמ-
ר, לא הגישה הכללית. מורט לאופר (32),
שעלה לפני חודש מארצות-הברית, מוועזע
מעצם השאלה:

"אני לא מסוגל לתפוס! הוא אומר בקול
נמוך. "העם שסבל מאפליה בחו"ל — רוי-
צה כאן באפלייה?"

והוא מסביר: "יש כאן שאומרים שמסוכן
לתת בהם אמון — למרות ששירתו בצבא.
אז מתי יתנו בהם אמון? כך מתחילה שיג'
אה בין עדות?"

אבל דבריו של לאופר אינם משכנעים את
אבי רוזנפלד (17), תלמיד תיכון: "אם יבואו
דרוזים — חצי מהתושבים יעזבו", קובע
אבי. והוא מוסיף: "למאהורקאים בקושי תנו
להיכנס הנה — ואחא חושב שיתנו לדרוז'
זים לגור אצלנו?"

יש גם לבטים. כי לא כל אחד הוא בעל
דיעה ברורה וחותכת.

מהרהר בקול רם לוי גד (32): "אישית,
אני בעד התיישבות של דרוזים — ואפילו
של ערבים מתקדמים. אבל זה יצור בעיות
עצומות. קשה לי להאמין שנוכל להתמודד
עם זה. מכל מקום — לא, לא בשלב זה."
דיעה עוד פחות ברורה יש להנרי הרץ
(29), פועל דמוס לפי מקצועו: "אני רק
שלוש שנים בארץ, הוא מתנצל, "לא מכיר
דרוזים".

החלטי יותר עולה חדש אחר, שעלה לפני
חצי שנה: נסיליסקי (26), ימאי לשעבר ש-
עלה מארגנטינה מגיב: "מה יש? אין לנו
כבר מספיק סלט פה? רומנים, פולנים, מא-
רוקאים, דרום-אמריקאים וכל מיני אנשים!
רק זה עוד חסר לנו — דרוזים! מחר
יבואו גם סנייטו שיביאו קודם כל עבודה.
אם לא — אני חושב שאחזור לארגנטינה."